ÖĞRETMEN REHBER KİTAPÇIĞI

Kristal Berraklığı

PERA MÜZESİ

Kristal Berraklığı

Öğretmen Rehber Kitapçığı

Anaokulu, İlkokul ve Ortaokul Grupları

Değerli Öğretmenler,

Suna ve İnan Kıraç Vakfı Pera Müzesi, Covid-19 önlemleri kapsamında, çevrimiçi etkinliklerine devam ediyor. Pera Öğrenme Programları, öğretmenlerin Kristal Berraklığı sergisini anaokulu, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine aktarabilecekleri Öğretmen Rehber Kitapçıkları hazırladı. Öğretmenler aynı zamanda sergiyi çevrimiçi olarak Zoom Meeting uygulaması üzerinden gezebilecekler.

Kitapçıklarda Kristal Berraklığı sergisinden seçilmiş eserlerin açıklamaları, müfredata ve hedeflenen kazanımlara uygun etkinlik önerileri ve öğrencilere yönelik sorular yer alıyor. Kitapçıklar aracılığıyla öğretmenler, eserlerin incelenmesine ilişkin bilgi edinebiliyor. Sunulan bilgiler doğrultusunda öğrenciler, eleştirel ve yaratıcı düşünme, sorgulama, kendilerini doğru biçimde ifade edebilme becerilerini geliştiriyor. Çevrimiçi müze gezisinin ardından, dileyen öğretmenler okulda öğrencileriyle sergiler hakkında çeşitli etkinlikler yapabiliyor.

Hafta İçi Çevrimiçi Öğrenme Programı
Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma
10:00-10:30
10:45-11:15
11:30-12:00

Özel okulların Çevrimiçi Rehberli Tur ve Atölye Çalışmasına kişi başı katılım bedeli: 6 TL
Devlet okulları için Çevrimiçi Rehberli Tur ve Atölye Çalışması bedelsizdir.

Çevrimiçi Rehberli Tur ve Atölye Çalışması en az 10 en fazla 60 kişilik grupların oluşması ve rezervasyon ile gerçekleşmektedir. Rezervasyonun onaylanmasının ardından atölye linki sadece kayıtta kullanılan e-posta adresine iletilmektedir.

İşbu Öğretmen Rehber Kitapçığı ("Kitapçık"), burada yer verilen her türlü bilgi ve belge Suna ve İnan Kıraç Vakfı'na aittir, yalnızca Suna ve İnan Kıraç Vakfı tarafından ve Suna ve İnan Kıraç Vakfı'nın ön izni ile kullanılabilir. Kitapçığın ve/veya içeriğinin ön izin alınmaksızın izinsiz kullanımının tespiti durumunda Suna ve İnan Kıraç Vakfı her türlü yasal haklarını kullanmayı saklı tutar. Kitapçığın 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca tüm yasal hakları saklı olup, Kitapçık herhangi bir şekilde izinsiz kopyalanamaz, üzerinde değişiklik yapılamaz, iletilemez ve/veya yayınlanamaz. Başka kurum ya da kuruluşlarca dokümanlarında yayınlanamaz.

Pera Öğrenme Hakkında

Pera Müzesi Öğrenme Programları, uygulamalı çalışmalarla pekiştirilen atölyelerle müzeyi sosyal hayatın bir parçası kılmayı amaçlıyor. Bu amaç doğrultusunda oluşturulan programlar, koleksiyon sergilerinin yanı sıra, süreli sergilere yönelik hazırlanan atölyeleri de içeriyor. Pera Çocuk (4-6, 7-12), Pera Genç (13-17), Pera+ (18+, 60+), Öğretmenler, Okul Grupları (anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise) ve Pera Engelsiz (Zihinsel Engelli) kategorileri altında birbirinden renkli ve yaratıcı etkinlikler yıl boyunca sürüyor.

Sanatın farklı akımlarına gönderme yapan atölyelerde tecrübe beklenmeksizin katılımcılar; müzeciliğe dair farklı süreçleri de inceleme imkânı buluyor. Aynı zamanda katılımcılar görerek, dokunarak, koklayarak, interaktif bir şekilde deneyimleyerek keşfediyor. Pera Öğrenme, çocukların ve gençlerin merakla bekledikleri Sanal Gerçeklik, Maker, 3 Boyutlu Tasarım, Minecraft, IoT gibi atölyeler gerçekleştiriyor. Yaratıcı drama yöntemlerini kullanarak rol yapma, doğaçlama ve oyunla, müzeyi yaşayan bir mekân olarak deneyimlemelerini sağlayan, müze bilinçlerini ve estetik becerilerini geliştiren çalışmalar yapılıyor.

Senelik programı kapsamında, özel günlere yönelik de atölyeler gerçekleştiriliyor. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda çocuklara yaratıcı drama, beden perküsyonu, masal anlatımı, Çocuk Oda Orkestrası ve Çoksesli Çocuk Korosu etkinlikleri düzenleniyor. 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nda gençlere; Hip-Hop dans atölyesi, maske atölyesi gibi ilgi çekici ücretsiz atölyeler yapılıyor. Bunlara ek olarak, Yarıyıl Tatili Atölyeleri, Anneler Günü, Babalar Günü, Yaz Tatili Atölyeleri ve Yılbaşına Özel Atölyeler gibi farklı etkinliklere de yer veriliyor.

On sekiz yaş ve üzerindeki herkesin katılabildiği Pera+ atölyelerinde katılımcılar, farklı konularda uzmanlaşmış eğitmenler eşliğinde Pera Müzesi'nin koleksiyon ve süreli sergilerini geziyor; müzeyi felsefe, müzik, edebiyat, fotoğrafçılık gibi farklı disiplinlerle birlikte deneyimliyor. Koleksiyon sergileri kapsamında farklı branşlardaki öğretmenlere yönelik sergi turu ve disiplinler arası atölyeler düzenleniyor. Atölyelerde öğretmenlere müzeyi öğrencileriyle nasıl daha etkili ve interaktif şekilde gezebileceklerine dair bilgiler de veriliyor. Bununla beraber, Pera Müzesi'nin süreli sergilerinden ilhamla hazırlanan yaz atölyelerine katılan çocukların yaratıcı dünyasını yaz sergileriyle bir araya getiriyor. Yaz atölye programında çocukların yarattıkları objelerden oluşan sergi hem atölye alanında hem de dijital platformda izleyiciyle buluşuyor.

Pera Öğrenme Programları kapsamındaki bu çok çeşitli atölyelerde herkesi kendini sanat ve tasarımla ifade etmeye, Pera Müzesi'ne bekliyoruz.

Kristal Berraklığı
22 Aralık 2020 - 07 Mart 2021

Neredeyse kusursuz saydamlıktan tam matlığa kadar farklı özellikler taşıyan kristaller sanattan büyüye, teknolojiden şifacılığa pek çok alanda kullanılır. Bilim insanları, canlı olmasalar da kristallerin genellikle "büyüdüklerini" tarif etmiştir. Yaşayan pek çok organizma, kristal üretebilir. Eski kültürlerde kristaller ve mineraller duyuları olan varlıklar gibi görülmüş, canlı ve canlı olmayan, organik ve inorganik madde arasındaki geçirgen sınırlar için mükemmel bir metafor olmuştur. Kristalleri ve canlı maddelerini çıkış noktası olarak alan Kristal Berraklığı başlıklı sergi, sembolik kullanımların ötesine geçiyor. Sanatsal, küratöryel ve kurumsal çalışmaların üretim, sergileme ve geri dönüşüm süreçlerindeki çok çeşitli ilişkilerle sınırlı bir ekosistem yaratmayı hedefliyor.

Kristal Berraklığı, katılan tüm sanatçılarla iş birliği içinde sürdürülebilir küratöryel pratikler ve ekoloji üzerine düşünmenin ötesinde sergi sürecinde karbon ayak izini azaltmaya yönelik ilkeleri harekete geçiren metot ve araçlar kullanıyor: Yapıtların yerel ve iş birliğine dayalı üretimi, yaratıcı geri dönüşüm stratejileri ve tüm katılımcıların son derece az seyahat etmesi gibi.

Covid-19 pandemisinden önce tasarlanan proje, halihazırda sergi üretimi stratejik değişim modelleri geliştiriyordu. Kristallerin mükemmel olmayan, bozulmuş şeffaflıkları ve toprağın matlığı ile ilgilenen serginin, Covid öncesi dönemi iki kitaptan fikirlerle eleştirel olarak kesişti: Bruno Latour'un *Down to Earth* ve Byung-Chul Han'ın *Şeffaflık Toplumu*. Bugün herkes her şey hakkında bilgi edinebilir. Her şey—ve herkes—şeffaf, örtüsüz ve ifşa edilmiş durumdadır. Ne var ki şeffaflığın karanlık bir tarafı da vardır ve biz farkına bile varmadan matlığa dönüşebilir.

Fakat pandemi başta sorduğumuz pek çok soruyu değiştirdi ve dönüştürdü, bu da büyük ölçekte kamusal tartışmalara, yeni perspektiflere ve bakış açılarına yansıdı. Bugünün Covid şartlarında Kristal Berraklığı, kristallerin ışığında sanatçılara bu kavramlarla ve çevremizin bugünkü diğer değişimleriyle ilişkilenme imkânı tanıyor.

Elena Sorokina küratörlüğünde düzenlenen sergi, Sammy Baloji, Minia Biabiany, Katinka Bock, Bianca Bondi, Gaelle Choisne, Kıymet Daştan, Elmas Deniz, Sinem Dişli, Gluklya (Natalia Pershina-Yakimanskaya), Deniz Gül, Ilana Halperin, Gülsün Karamustafa, Yazan Khalili, Paul Maheke, Şener Özmen, İz Öztat, Hale Tenger, Güneş Terkol, Berkay Tuncay ve Adrien Vescovi'nin eserlerine yer veriyor.

ANAOKULU

Anaokulu

Öğrenilecek Kavramlar

Güncel Sanat
Parlak – Mat
Saydam – Opak
Uzak – Yakın
Kirli – Temiz
Karanlık – Aydınlık
Geometrik Şekiller
Işık – Gölge
Geçmiş – Bugün
Geri Dönüşüm

Öğrenilecek Sözcükler

Kristal
Berrak
Şeffaf
Mineral
Uzay
Gezegen
Dünya
Ekoloji

Bunları Biliyor muydunuz?

Kristal nedir?
Kristal, doğal yollarla geometrik şekillerde oluşan maddelerdir. Büyük kristallerin örnekleri arasında kar taneleri, elmaslar ve sofra tuzu bulunur.

Mineral nedir?
Taşları oluşturan küçük parçacıklara "mineral" denir. Aynı minerallerden oluşan taşların yanında birkaç farklı mineralden oluşan taşlar da vardır.

Kristallerin şekilleri ve renkleri nasıldır?
Kristal yüzeyleri, keskin açılara sahip düz yüzeylerden oluşur. Geometrik şekillerin birleşimlerinden meydana gelirler. Taşların sertliği ve biçimi de onu oluşturan minerallere bağlı olarak değişir. Taşların rengini yapısındaki mineraller belirler. Aynı mineralden oluşan taşlar tek renklidir. Farklı minerallerden oluşan taşlarda ise birden fazla renk vardır.

Ekoloji nedir?
Ekoloji (ya da doğa bilimi), canlıların birbirleri ve çevreleriyle ilişkilerini inceleyen bilimdir.

Geri dönüşüm nedir?
Geri dönüşüm, yeniden değerlendirilebilme olanağı olan atıkların çeşitli işlemlerden geçerek üretim sürecine yeniden dahil olmasıdır. Diğer bir deyişle, kullanıldıktan sonra atığa dönüşen malzemelerin çeşitli fiziksel ve kimyasal işlemler uygulanıp hammadde olarak tekrar imalat süreçlerine kazandırılmasıdır. Geri dönüşümün amacı; kaynakların gereksiz kullanımını önlemek ve atık çöp miktarını azaltmaktır.

Güncel sanat nedir?
Güncel demek bugüne ait, bugünle alakalı demektir. Yani güncel sanat geçmişte değil şimdi yapılan sanat eserlerini kapsar ve günümüz sanatı anlamına gelir.

ESERLER

Kıymet Daştan, Unutma(ma)ktan Korkuyorum (2019)

Unutma(ma)ktan Korkuyorum, 2019
(Devam eden proje) Unutma Taşları serisi, 2019-2020
Optik malzeme (tip-7 plastik, alüminyum, gümüş, altın) Çeşitli boyutlarda © Sanatçı

Eser Bilgisi

Unutma(ma)ktan Korkuyorum objesi günümüzde gitgide kullanımı azalan depolama araçları olan optik diskleri (CD, DVD, Archival Gold CD -DVD's, M-Disk vs) eriterek jeolojik, kristalimsi şekiller yaratma denemeleriyle başlar. Proje, kalın, jeolojik katmanlarla günümüzün hızlı teknolojileri arasındaki maddi ve metaforik bağlantılara dikkat çeker. Proje, Beyrut Ulusal Müzesi, Beyrut'taki Mineral Müzesi, çeşitli tarihi mekânlar ve zamanla kaybolacak korsan video mağazalarında yaptığım gözlemlerden yola çıkarak, maddi koşullar, insan ilişkileri ve medya teknolojileri ile belleğin nasıl kaydedildiği, korunduğu, değiştirildiği veya silindiğinin izini sürer. Optik diskleri eritirken kullandığım taş formları, Beyrut'un sahil şeridini doldurmak için şehrin antik kalıntılarından toplanmış atıklardan elde edildi. Bu deformasyon ve yeniden inşa jestleriyle yaratılan şey, Unutma Taşı adını verdiğim yeni, unutulmuş bellek yüklü bir nesnedir. Unutma Taşları, içerikleri açısından coğrafyanın unutulmuşluklarına işaret edebilmeleri için, belirli bölgelerden topladığım taşların formları kullanılarak İstanbul'da üretildi. Ayrıca, hafıza depoladığı sürece yüzeyinin pürüzsüzlüğünün korunması ve ısıdan uzak tutulması gereken optik disklerin malzemesinin ısı ile geçirdiği deformasyonunun kaydedildiği Yanık Bellek serisinin devamı olarak, arşivsel bilgilerin depolandığı altın içeren Gold CD'lerin de kullanıldığı video çalışması da sergide yer alıyor. Proje, taşı kılavuz olarak kullanarak formun kendisine dair söz söylerken taştan bir kabuk metaforunu da kullanır. Bir yandan da "değerli" bir taş formu oluşturma sürecinin çağrıştırdığı anlamları ve ticari ya da kültürel ürünlere atfedilen değer fikrini sorgular. Yıkımdan geriye ne kalır? Jacques Derrida'nın ifadesiyle, geçmiş, yokluğunda varlığının iziyle nasıl temsil edilir? Başka bir deyişle, malzemenin kalıntısı unutmanın kalıntısı haline gelebilir mi? Unutulanın hatırlanmaması yokluğunu olumlarken, kalıntılarla elde edilen form ne tür bir estetik ve şiirsel dil oluşturur? Bu çalışmalar bütünü, materyallerin ve zamanın şiirsel ufuklarını keşfederken, çağdaş dünyada hafıza, miras ve geleneklere dair devam eden araştırmamın bir parçasıdır.

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neyi hatırlatıyor?
2. Geri dönüşüm nedir?
3. Değerli taşlar nelerdir?
4. Değerli taşların renkleri ve şekilleri nasıldır?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Geri dönüşüm, yeniden değerlendirilebilme olanağı olan atıkların çeşitli işlemlerden geçerek üretim sürecine yeniden dahil olmasıdır. Diğer bir deyişle, kullanıldıktan sonra atığa dönüşen malzemelerin çeşitli fiziksel ve kimyasal işlemler uygulanıp hammadde olarak tekrar imalat süreçlerine kazandırılmasıdır. Geri dönüşümün amacı; kaynakların gereksiz kullanımını önlemek ve atık çöp miktarını azaltmaktır.
3. Öğrencinin kendi cevabı. (Elmas, ametist, pırlanta, zümrüt vb.)
4. Öğrencinin kendi cevabı. (Parlak-mat, yuvarlak-üçgen vb.)

Etkinlik Önerisi

Mekân: Pera Müzesi, 3. Kat
Sergi: Kristal Berraklığı
İlgili Alanlar: Sanat
Yaş Grubu: Okul Öncesi

Araç-Gereç: Değişik boyutlarda taşlar, akrilik ya da guaj boya, fırça (ya da tahta çubuk), karton ya da kâğıt tabak

Kazanım: Kristal Berraklığı sergisinde yer alan eserleri tanımak ve öğrenmek, dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade etmek, el-göz koordinasyonunu, hayal gücü ve yaratıcılığı geliştirmek.

Süreç:
Rengarenk Taşlar
Öğrencilerle farklı taş türleri ve taşların oluşumu ile ilgili sohbet edilir. Ardından herkese orta büyüklükte çeşitli taşlar ve akrilik boyalar dağıtılır. Taşlarını düz bir zemin üzerine (karton, muşamba veya kâğıt tabak, zemin olarak kullanılabilir) döktükleri akrilik boyalara batırarak ve diledikleri gibi boyayarak renklendirmeleri istenir. Bunu yaparken boyalarını birbirine karıştırıp dilerlerse fırça ya da tahta çubuklar yardımıyla soyut veya geometrik desenler oluşturabilecekleri hatırlatılır.

Değerlendirme
Ne tür taşlar vardır?
Taşlar nasıl oluşur?
Taşların şekilleri, renkleri, büyüklükleri birbirinden farklı mıdır?
İrili ufaklı taşlara nerelerde rastlıyoruz?

Sinem Dişli, Pigment Ayrıştırması (2019)

Pigment Ayrıştırması, 2019
Bazalt, kireçtaşı, çakmaktaşı, bazaltik tüf, volkanik toprak, kırmızı toprak, kahverengi toprak, obsidyen, şeritli kireçtaşı pigment ayrıştırması / Göbekli Tepe çevresi / 9 adet, her biri 73 x 108 cm
© Sanatçı, Oada Koleksiyonu

Eser Bilgisi

Pigment Ayrıştırması çalışmasında Sinem Dişli, toprağın ve taş bileşenlerinin "içinden" bir fotoğraf kaydı geliştiriyor. Gümüş nitratın toz parçacıklarına verdiği biyokimyasal tepkiyi açığa çıkaran sanatçı kireçtaşı, bazalt, obsidyen ve kırmızı volkanik topraktan oluşan yer formasyonlarının katmanlı doğasını görselleştiriyor. Kullandığı örnekler Türkiye'deki belli bir alandan, sanatçının doğduğu Urfa'da keşfedilen ve yaklaşık 12.000 yaşında olan gizemli Göbekli Tepe'den geliyor. Göbekli Tepe denilen bu devasa yapı kireçtaşı, bazalt ve çakmaktaşından inşa edilmiştir; arkeologlar bu alanın kullanım amacını anlamak gibi büyük bir zorlukla karşı karşıyadır ve bu soru onları yıllarca meşgul edecek gibi görünmektedir. Hiçbir şey kesin değildir; burası Neolitik dönem öncesi bir dağ tapınağı, şamanist ritüelleri olan bir ölü kültünün, yani ölen kişinin bağlılığının, saygınlığının veya ibadetinin az ya da çok ritüel ifadesinin herhangi bir şekilde ifade edildiği yerin merkezi, hatta bir rasathane (gözlemevi) olabilir. Tarihin bir noktasında bu bölge terkedilmiş ve bilgi aktarımı durmuştur; izleri yalnızca toprak ve taşlar saklamıştır. Sanatçının ilgilendiği şey de budur, bu bölgenin kesin kullanım amacı değil. Bulunduğu yerde toprağın sahip olduğu karmaşıklıkla ve insan döngülerinin ve onların taş ve suyla etkileşiminin izlerini taşıyan toprakla ilgilenir sanatçı. Eserinde tarihin ve toprağın katmanlarını görünür kılarak insan yapımı tarihle jeoloji arasındaki yakın bağları vurgular. Bunların arasındaki ayrım asla net değildir. "Doğadaki her şey insanlar tarafından tanımlandığı şekliyle kesin bir başlangıç ya da bitiş noktası bulunmayan bir süreçtir; bunun içinde birbiriyle ilişkili formasyonlar yumuşak geçişlerle bir bütün oluşturacak biçimde karşılıklı bağlıdır ve insan elinden çıkan kategorileştirme mekanizmalarına karşılık gelmezler." Bruno Latour'a göre bu genel olarak insan bilgisinin bir özelliğidir ve çoğu zaman "her türlü basit tahakküm hayalini engelleyen şiddetli savaşların ortasında büyük cehalet boşluklarıyla ayrılmış heterojen, süreksiz, leopar derisi bir veriyle yüz yüzeyizdir."

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neyi hatırlatıyor?
2. Fotoğraf çekmeyi seviyor musunuz? Ne tür fotoğraflar çekiyorsunuz? (Doğa, arkadaşlarınız, oyuncaklarınız vb.)
3. Daha önce seyahat ettiniz mi?
4. Göbekli Tepe diye bir yer duydunuz mu? Nasıl bir yer olabilir?
5. Toprak nedir?
6. Toprakta yetişen meyve ya da sebze yediniz mi? En sevdiğiniz meyve veya sebzeden örnek veriniz.

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Öğrencinin kendi cevabı.
3. Öğrencinin kendi cevabı.
4. Öğrencinin kendi cevabı. Yerleşim yeri olarak kullanılmadığı bilinen ve tapınmaya hizmet ettiği düşünülen Göbeklitepe, şaşırtıcı anıtsal mimarisiyle 2018 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girdi. Türkiye'de de "2019 Göbeklitepe Yılı" ilan edildi. Henüz küçük bir bölümü ortaya çıkarılan Göbeklitepe, yaklaşık 12 bin yıllık geçmişiyle insanlık tarihini değiştirdi. Dünyanın bilinen en eski ve en büyük tapınma merkezi sayılır.
5. Toprak; bitki örtüsünün beslendiği kaynakların ana deposudur. Canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzeydir.
6. Öğrencinin kendi cevabı. (Muz, portakal, brokoli, patates vb.)

Etkinlik Önerisi 1

Mekân: Pera Müzesi, 3. Kat
Sergi: Kristal Berraklığı
İlgili Alanlar: Fen, Türkçe
Yaş Grubu: Okul Öncesi

Araç-Gereç: Oyun hamuru, oyuncak, küçük taşlar, (kinetik) kum, çatal-kaşık, orta boy kap

Kazanım: Kristal Berraklığı sergisinde yer alan eserleri tanımak ve öğrenmek, dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade etmek, neden-sonuç ilişkisi kurmak, el-göz koordinasyonunu, problem çözme yeteneğini, hayal gücü ve yaratıcılığı geliştirmek.

Süreç:
Meraklı Arkeologlar Keşifte
Geçmiş çağlarda insanların nerelerde ve nasıl yaşadıklarına, nelerden yapılmış eşyalar kullandıklarına dair sohbet edilir. Eski zamanlara dair bilgi verdikleri için bu yerlerin ve eşyaların değerli olduğu, bu yüzden de tarihi eser olarak adlandırıldığı ve bu yerlerde bulunan eserlerin korunmak için müzelerde yer aldığı anlatılır. Kazı, arkeolog ve arkeoloji hakkında bilgiler verilir. Ardından (kinetik) kumun içerisine yerleştirilmiş 3 taş, 3 oyuncak ve 3 hamur parçasıyla hazırlanan kaplar "arkeolojik kazı alanları", öğrencilerin önüne getirilir. Çatal ve kaşıklar verilir, kumun içindeki malzemeleri onlara zarar vermeden nasıl çıkarabilecekleri, çıkarırken malzemeleri nasıl kullanabilecekleri sorularak öğrencilerin fikirleri dinlenir. Hamur parçaları, oyuncaklar ve taşların hepsi bulunduğunda arkeolojik kazı tamamlanır.

Değerlendirme
Antik kentleri, eşyaları araştırıp bulan kişilerin mesleği nedir?
Kazı yaparken nelere dikkat edilmeli?
Kazı yaparken hangi malzemeleri kullandınız?

Etkinlik Önerisi 2

Mekân: Pera Müzesi, 3. Kat
Sergi: Kristal Berraklığı
İlgili Alanlar: Sanat
Yaş Grubu: Okul Öncesi

Araç-Gereç: Kil hamuru, akrilik ya da guaj boya, fırça, palet, peçete

Kazanım: Kristal Berraklığı sergisinde yer alan eserleri tanımak ve öğrenmek, sert-yumuşak, ıslak-kuru kavramlarını öğrenmek, motor kabiliyetlerini, küçük kas kullanımını, el-göz koordinasyonunu, hayal gücü ve yaratıcılığı geliştirmek.

Süreç:
Kilden Tasarımlar
Kilden yapılmış tabak, fincan, bardak gibi çeşitli eşyalar ve kilden yapılan antik evler hakkında konuşulur. Öğrencilere inceledikleri eşyaların hangi malzemeden ve nasıl yapılmış olabileceği, ne işe yaradığı, nerelerde kullanıldığı gibi sorular sorulur. Kil hamurunun işlevi anlatılır, seramik objelerin yapımı hakkında bilgi verilir. Ardından öğrencilerin kil hamuruna dokunarak keşfetmelerine ve şekillendirmek için çalışmalarına fırsat verilir. Öğrencilere kil hamuru ile özgün tasarımlar (bardak, tabak, fincan vb.) oluşturabilecekleri söylenir. Ardından çalışmalar akrilik boyalar ile su kullanmadan boyanır. Tamamlanan çalışmalar güneş alan bir yerde birkaç gün kurumaya bırakılır.

Değerlendirme
Daha önce kilden yapılmış eşyalar gördünüz mü? Nerede gördünüz?
Bu eşyaları kim, nerede ve nasıl yapıyor olabilir?
Eskiden insanlar neden topraktan yapılmış eşyalar kullanmış olabilirler?
Başka hangi malzemelerden tabak veya bardak yapılabilir?

Güneş Terkol, Mesafe Sözlüğü (2020)

Mesafe Sözlüğü, 2020
21 adet farklı boyutlarda tül
Çeşitli Boyutlarda © Sanatçı & Krank Art Gallery

Eser Bilgisi

Mesafe Sözlüğü sanat ve sergi mimarisi olarak kasten ikili bir kimliği benimsiyor ve istikrarlı kategorileri reddediyor. Sergiler genellikle bölümlendirme, ayırma veya ayırıcı duvarlar aracılığıyla düzenlenir. Ancak Terkol'un tavandan sarkıttığı çok ince yarı saydam tül mekânı bağlantılara, sızmalara ve geçişlere açıyor. Sanatçı bu seriyi İstanbul'da uygulanan ilk karantina süresince ve hemen ardından üretti. Bu eserler pandeminin dayattığı veya pekiştirdiği beden davranışları, diller ve duygu durumları, bunların nasıl sürekli hale geldiği, kalıcılaştığı ve sosyal medyada sergilendiği üzerine düşündürüyor. İnsanlar arasındaki dijital olarak dolayımlanmış etkileşimleri dikkatle gözlemleyen Terkol'un çalışması, örneğin, kristal yüreğinin içinden bakanı, saydam evinde bekleyen gönüllü kurbanı, her günü aynı geçiren kişiyi, beğenmekten sıkılan kişiyi, dokunamayan kişiyi veya sahilde bekleyen kadını kristalize eder. Dahası bu yerleştirme yakınlık ve mesafe, bölünme ve bağlantı kavramlarının bugün taşıdığı çağrışımları ve anlam farklarını ele alır. Filozof ve kültür teorisyeni Byung Chul Han'a atıfta bulunan Terkol onunla aynı fikirdedir: "Mesafesizlik yakınlık değildir. Yakınlığı yok eder daha ziyade. Yakınlık mekân açısından zengindir, mesafesizlik ise mekânı yok eder. " Gerçekten de Terkol'un akışkan yerleştirmeleri mekânı yeniden yaratır. Sanatçı şöyle der: "Uzun zamandır ince yarı saydam tülle çalışıyorum, seralarda kullanılan beyaz tül bezi renklendirip dönüştürüyorum. Bu malzeme bana ikinci bir deriyi anımsatıyor. Hassas ve dayanıksız olsa da mekânı ve ışığı şekillendirebilen ve onlar tarafından şekillendirilmiş öykülerimi taşıyabilecek kadar güçlü. Katmanlar bir araya geldiğinde hem açıklığı hem de belirsizliği aktarıyorlar." Hem bitkilere koruyucu gölge işlevi görmek hem de insanların yaralarını iyileştirmek için kullanılan tül ve benzeri ince saydam kumaşlar bu bağlamda malzemenin mükemmel bir kavramsal performansını sunar. Hafifliğin ve yarı saydamlığın ötesinde tül belirsiz tarihlerle, köken ve isimlerle doludur. Filistin'deki Gazze şehrinde ortaya çıktığı ve gazzatum olarak Avrupa'ya ihraç edildiği düşünülür. İngilizcedeki "gauze" kelimesinin Fransızca "gaze"dan türediği söylenir ve bu kelimenin nihai kökeni bilinmese de çoğu zaman "ham ipek" anlamına gelen Arapça ve Farsça "qazz" kelimesine atfedilir.

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neyi hatırlatıyor?
2. Eserin üzerinde ne tür desenler farkettiniz?
3. Kumaş nedir? Ne tür kumaşlar vardır?
4. İnce kumaştan kıyafetleri ne zaman giymeliyiz? Soğuk havalarda nasıl kıyafetler giymeliyiz?
5. Sosyal mesafe nedir?
6. Sosyal mesafeyi korumak için bugünlerde görüntülü konuşma yapıyor musunuz?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Öğrencinin kendi cevabı.
3. Kumaş; ipliklerin, çeşitli yöntemlerle bir araya getirilerek oluşturduğu kaplayıcı yüzeylerdir. Pamuk, yün, ipek, keten gibi maddelerden elde edilir. Kıyafetler, eşyalar, aksesuarlar kumaştan yapılabilir. İnce veya kalın kumaşlar olabilir.
4. İnce kumaştan kıyafetleri yaz mevsiminde, kalın kumaştan kıyafetleri ise kış mevsiminde giyebiliriz.
5. Sağlığımızı korumak amacıyla kucaklaşmak, sarılmak, tokalaşmak, gibi hareketlerden olabildiğince kaçınmaktır. Sosyal mesafeyi sağlamak için kişilerle aramızda en az üç adım mesafe olmalıdır.
6. Öğrencinin kendi cevabı.

Etkinlik Önerisi

Mekân: Pera Müzesi, 3. Kat
Sergi: Kristal Berraklığı
İlgili Alanlar: Sanat, Türkçe
Yaş Grubu: Okul Öncesi

Araç-Gereç: Desenli kumaş parçaları, A4 kâğıdı, boyalar, yapıştırıcı, kraft kâğıdı

Kazanım: Kristal Berraklığı sergisinde yer alan eserleri tanımak ve öğrenmek, nesne veya varlıkları gözlemlemek, geometrik şekilleri öğrenmek, parçaları birleştirerek bütün elde etmek.

Süreç:
Kumaş Artıklarından Kolaj
Desenli kumaşlarla neler yapılabileceği, kumaşa benzer başka neler olabileceği, kumaşlarla kendileri için neler yapabilecekleri hakkında öğrencilerle sohbet edilir. Kumaşa dokunduklarında neler hissettikleri sorulur. İlkbahar, yaz, sonbahar, kış mevsimlerinde ne tür kumaşlardan yapılmış kıyafetler giydikleri hakkında soru yöneltilir. Ardından öğrencilere malzemeler tanıtılır. A4 kâğıdının şekli sorulabilir. Dikdörtgen olduğunu kavradıktan sonra kâğıdın kenarlarından ve köşelerinden bahsedilir. Kare ve dikdörtgen arasındaki farktan konuşulur. Ardından çocuklardan diledikleri desenli kumaşları ve boyaları hazırlamaları istenir. Kâğıdın üzerine yerleştirdikleri kumaşları yapıştırırlar. Desenli kumaşların çevresinden şekilleri diledikleri şekilde sayfada tamamlamaları istenir. Dikdörtgen şeklindeki kâğıtta çizim çalışması tamamlandıktan sonra kumaşla yaptığı çizimlerin ilişkisi (renk, şekil vb.) sorulur.

Değerlendirme
Kumaş olmasaydı giysilerimizi nelerden yapabilirdik?
Yaptığınız çalışmayı evinizde nereye sermek istersiniz? Ne amaçla kullanırsınız?

İLKOKUL - ORTAOKUL

İlkokul - Ortaokul

Öğrenilecek Kavramlar

Güncel Sanat
Geleneksel Sanat
Yerleştirme (Enstalasyon) Sanatı
Heykel Sanatı
Şifacılık – Ritüeller
Sanatçı – Zanaatkâr
Neolitik Çağ
Ekoloji
Sürdürülebilirlik

Öğrenilecek Sözcükler

Kristal
Mineral
Jeoloji – Jeolog
Arkeoloji – Arkeolog
Tapınak
Ritüel
Şamanizm – Şaman
Farmakoloji
Rasathane
Miğfer
Koreografi

Bunları Biliyor muydunuz?

Dioskorides Pedanius kimdir? Mesleği nedir?
Dioskorides Pedanius hekim ve farmakoloji bilginidir. Roma İmparatorluğu zamanında, Anadolu'da Kilikya Bölgesi'nde bugün Adana'ya yakın olan, Anazarboslu'da (Anazarva) yaşamıştır. Osmanlı dönemi kitaplarda adı Skoridos olarak geçmiştir.

Farmakoloji nedir?
İlaçlar konusunda araştırmalar yapan, ilaçların etkisini ve nasıl kullanılacaklarını konu alan bilim dalıdır.

Kültürel miras nedir?
Bizden önce yaşamış uygarlıkların yapıp bir sonraki nesillere bırakmış olduğu, korunmaya muhtaç evrensel değerlerdir.

Göbekli Tepe hakkında
Göbekli Tepe, Şanlıurfa il merkezinin yaklaşık olarak 22 km kuzeydoğusunda yer alan, dünyanın bilinen en eski tapınak yapıları topluluğudur.

Tapınak nedir?
Tapınak, ibadethane ya da mâbet; yüce bir varlığa tapınılan ve bazı diğer dini ritüellerin gerçekleştirildiği kutsal yapıdır.

Ritüel nedir?
Din, tapınma, büyü vb. ile ilgili geleneksel tören, hareketler bütünü.

Rasathane nedir?
Rasathane (Gözlemevi) kelimesinin kökeni; "Rasat" yani "Gözlem" ve "Hane" yani "Ev" kelimelerinin birleşiminden gelir. Uzaydaki her çeşit değişikliği ve yıldızların hareketlerini gözlemek için kurulmuşlardır.

Şamanizm - şaman nedir?
Şamanizm, doğa ve insanın birlik ve beraberliği esasına dayanan, bazı yöntemlerin ve ritüellerin uygulanmasına dayalı çok eski bir inanç sistemidir. Şaman ise bir çeşit şifacı olduğuna inanılan ve Şamanizm inanç sisteminin uygulayıcısı olan kişidir.

Jeoloji – jeolog nedir?
Jeoloji ya da yer bilimi; temel inceleme konusu dünya olan ve özellikle de yerkürenin üzerinde yaşadığımız dış kabuğunu oluşturan "taş küre"nin incelendiği bilim dalıdır. Jeolog ise jeoloji bilimiyle uğraşan bilim insanıdır.

Arkeoloji – arkeolog nedir?
Arkeoloji kelimesinin kökeni; Eski Yunanca "Arkhaios" yani "eski" ve "logos" yani "bilgi" kelimelerinin birleşiminden gelir. "Eski bilimi", "eskinin bilimi" olarak tanımlanır. Bizden önce yaşamış olan toplumlar ve bize miras bıraktıkları her türden bilgi, tarihi eser arkeolojinin konusunu oluşturur. Arkeolog ise arkeoloji bilimiyle uğraşan bilim insanıdır.

Kristal nedir?
Yapı elemanları (atomlar, iyonlar, moleküller) belli bir kurala bağlı olarak, çevrimsel sıralanmış olan katı madde. Kristal denince pek çok kişinin aklına ender bulunan güzel bir mineral ya da değerli taş gelir. Oysa kristaller bunlarla sınırlı değildir. Örneğin zümrüt ve elmas birer kristaldir, ama çevremizdeki sıradan maddelerin çoğu da öyledir. Tuz ve şeker kristal yapılıdır; öte yandan eczacıların ilaç yapımında kullandıkları maddelerin çoğu, örneğin şap, kükürt, boraks da kristal haldedir.

Kristallerin şekilleri, renkleri nasıldır?
Kristal yapıdaki maddelerde atomlar belirli bir düzene göre yerleşmişlerdir. Bu yüzden kristaller belirli bir geometrik şekle sahiptir ve pürüzsüz yüzeyleri vardır. Kristallerin şekilleri birbirinden farklıdır. Şeffaf, renksiz ya da çeşitli parlak renklerde olabilirler. Elmas, şeker ve tuz, kristal yapıdaki katı maddelere örnek olarak verilebilir.

Doğal taşlar hakkında
Maddenin en küçük parçası atomlardan oluşan elementlerin bir araya gelmesiyle mineraller, minerallerin bir araya gelmesiyle de taşlar oluşmuştur, diğer bir deyişle doğal taşlar bir mineraller topluluğudur. İçinde bulunan mineral ve fosiller, incelenen taşın jeolojik zaman boyunca başından geçen tüm olayları bize anlatır, diğer bir deyişle dünyamızın milyarlarca yıllık jeolojik gelişiminin izleri taşlarda kayıtlıdır. Doğal taşlar, insanlar tarafından bilinen ve kullanılan en eski inşaat malzemelerinden biri olduğu gibi mimarlık, sanat ve şifacılık da doğal taşların kullanım alanlarıdır. Minerallerin bazı türleri doğada nadir olarak ve düzgün kristaller halinde bulunduğundan bunlar yarı değerli veya değerli mineraller, diğer bir deyişle süs taşları olarak sınıflandırılırlar.

Doğal taşların doğada oluşumu
Kayaçlar: Yer kabuğunun gelişim ve değişimlerinin izlerini barındıran, çeşitli mineral ve taş parçacıklarının bir araya gelerek çok uzun süreler birikmesiyle oluşan katı kütleler, kayalardır.
Buz: Dünyada kar, deniz buzu ve buzullar şeklindeki yaygın kristaller vardır. Tek bir kar tanesi, tek bir kristal veya kristallerin bir koleksiyonudur. Buz küpü çoklu kristaldir.
Çok biçimlilik: Bir atom grubu birden çok şekilde katılaşabilir. Çok biçimlilik, bir katının birden fazla kristal formunda var olma kabiliyetidir.

Mineral nedir?
Doğal biçimde oluşmuş, cansız, kristalleşmiş katı maddeler mineral olarak adlandırılır. Mineraller için, taşları oluşturan küçük parçacıklar da denilebilir. Kayaçlar bir ya da daha çok mineral içerir. Tüm kayaçlar değişik biçim, boyut ve renklerdeki minerallerden oluşur. Aynı minerallerden oluşan taşların yanında birkaç farklı mineralden oluşan taşlar da vardır. Taşların rengini yapısındaki mineraller belirler. Aynı mineralden oluşan taşlar tek renklidir. Farklı minerallerden oluşan taşlarda ise birden fazla renk vardır. Taşların sertliği ve biçimi de onu oluşturan minerallere bağlı olarak değişir. Doğal olarak oluşur. Herhangi bir parçası bütününün özelliklerini taşır. Belirli bir kimyasal formülü vardır. Katı halde olup nadiren sıvı ve inorganiktir.

Geri dönüşüm nedir?
Geri dönüşüm, yeniden değerlendirilebilme olanağı olan atıkların çeşitli işlemlerden geçerek dönüştürülmesidir. Diğer bir deyişle, kullanıldıktan sonra atığa dönüşen malzemelerin çeşitli fiziksel ve kimyasal işlemler uygulanıp sonra hammadde olarak tekrar imalat süreçlerine kazandırılmasıdır. Geri dönüşümün amacı; kaynakların gereksiz kullanımını önlemek ve atık çöp miktarını azaltmaktır.

Ekoloji nedir?
Ekoloji (ya da doğa bilimi), canlıların birbirleri ve çevreleriyle ilişkilerini inceleyen bilimdir.

Ekosistem nedir?
Bitkiler, hayvanlar ve onların yaşadığı çevreyi kapsayan canlı ve cansız varlıkların oluşturduğu kendi kendine yeterli bir sistemdir.

Sürdürülebilirlik nedir?
Doğanın gelecek nesillerin gereksinimlerine yanıt verme yeteneğini tehlikeye atmadan, günlük ihtiyaçları temin ederek, kalkınmayı (yani toplumsal ve ekonomik olarak daha iyi hale gelmeyi) sürdürülebilir kılmaktır.

Güncel sanat nedir?
Halen hayatta olan sanatçılar tarafından gerçekleştirilen sanatsal üretimlere denir. Güncel sanat (çağdaş sanat) sadece belirli bir grup, tarz ya da teknikle bağlantılı değildir, basitçe günümüze ait sanatı ifade eder. Teknolojik ögeler, video ve ses yerleştirmeleri, resim, heykel, dans performansı gibi birçok element kullanılabilir ve sanatçılar eserlerinde güncel konuları kullanabilir.

ESERLER

Katinka Bock, Olası Karışıklıklar (2020)

Olası Karışıklıklar, 2020,
Kumaş, PVC, bakır, şiir
Bakır ustaları: Selami Zan, Nejat Kılıç
Terziler: Tuluğ Ünlütürk, Celalettin Benli
Değişken boyutlarda / © Sanatçı,
Galerie Jocelyn Wolff, Paris

Eser Bilgisi

Biri Avrupa diğeri Asya yakasından iki İstanbullu bakırcının ve iki terzinin ellerine ve hayal güçlerine bırakılan eser, sanatçı Katinka Bock'un yukarıdaki metni ve şiirinden esinle üretildi. Zanaatkârlar, şiirin yönlendirmesiyle İstanbul Boğazı'nı bir insan olarak hayal etti. Ağırlığı ya da bir cinsiyeti olmayan bir insan. Avrupa ve Asya'nın damarlarında yüzdüğü bir varlık. İstanbullu terziler birbirlerinden habersiz bir gömleğin ve bir pantolonun yarısını diktiler. Bakır ustaları ise birer ayakkabı tekine, birer miğfere ve birer kaşığa şekil verdiler. Olası Karışıklıklar, başkahramanı Terralbalı Medardo'nun Hristiyan ordusuna katılmak üzere yola çıktığı, Italo Calvino'nun İkiye Bölünen Vikont (1952) adlı romanından esinlenmiştir. Savaş esnasında atından düşen Medardo göğsüne isabet eden bir top güllesiyle ikiye ayrılır ve hikâye, dikilip tekrar tek parça haline getirilene kadar ikili vikontun başından geçenleri aktarır.

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neyi hatırlatıyor?
2. Zanaatkâr ve sanatçı kimdir? Aralarındaki fark nedir?
3. Terziler ne iş yapar? Daha önce terziye gideniniz var mı?
4. Dikiş dikmeyi biliyor musunuz? Daha önce neler diktiniz?
5. Bakır nedir, nerelerde kullanılır?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Sanat yapıtının benzeri yoktur, biriciktir; zanaat eserinin pek çok benzeri vardır. Zanaatkâr aynı ürünü birçok kez tekrarlar, sanatkâr ise her defasında özgün bir eser ortaya koymaya çalışır. Sanatçı yeteneğiyle doğar, zanaatçı bu becerisini sonradan kazanır.
3. Terziler kumaşları dikerek kıyafet ve aksesuar tasarlarlar. Dikişle düzeltme ve onarım da yaparlar.
4. Öğrencinin kendi cevabı.
5. Bakır insanlığın ilk tanıştığı maden çeşitlerinden biridir. Çok eski tarihlerde kullanılmaya başlanmıştır. Dünyada en çok kullanılan metal gruplarından birisidir. Paslanmaz bir yapısı vardır. Elektrik üretim ve iletimi ile ilgili tesislerde, inşaatta ve kap kacak üretiminde kullanılabilir.

Bianca Bondi, İsimsiz (2014)

İsimsiz, 2014
Tuzlu su, tuz kristalleri, oksitlenmekte olan bakır kaplar, kömür külü.
Yak. 700 x 500 cm
© Bianca Bondi, ADAGP & Galerie Mor Charpentier

Eser Bilgisi

Bianca Bondi'nin belirsizlik ve değişkenliklerle dolu yerleştirmeleri zaman zaman bu dünyaya ait olmayan manzaraları akla getirebiliyor. Bu çalışmalarda tuz kristalleri, simgesel veya şifa verici özellikleri nedeniyle, seçilen bitkiler, mineraller ve çeşitli nesnelerle bir arada kullanılır. Sanatçı bitkileri yaşayan arşivler, kristalleri ise donmuş titreşimler olarak ele alıyor. Sergi için yerel malzemeler kullanılarak İstanbul'da üretilen yeni çalışması, tuzlu su ve şifa verici bitkilerin emilimini ve tepkimesini sınıyor. Çalışma, MS 1. yüzyılda yılında Dioskorides'in yazdığı ve 1600 bitkisel, hayvansal ve mineral yapılı maddenin tıbbi kullanımını tarif eden *De Materia Medica* kitabını çıkış noktası olarak alır. Dioskorides, Anadolu'nun antik Kilikya bölgesinde yaşamış ve doğu Akdeniz havzasında bulunan farklı bitkilerin şifa verici özelliklerini kullanmıştır. *De Materia Medica* eserinin anıtsal ciltleri her zaman dolaşımda olmuş, sayısız kopyaları ve tercümeleri yapılmıştır. Elyazması kitap formundaki en eski kopyası olan 6. yüzyılın başlarına tarihli Viyana Dioskorides'i, 18. yüzyılın sonlarında İstanbul'da bulunmuştur. Geleneksel şifacılık alanında Dioskorides'in sözünü ettiği bitkilerin çoğu hâlâ kullanılmaktadır. Bondi çalışmalarında kullandığı malzemelere dair duyusal bir bilgi geliştirmiş, yeni var olma biçimleri açığa çıkarabilmek için organik olmayan yaşamı araştırmıştır. Hem insanların şeylere dair deneyimleriyle hem de şeylerin kendileriyle ilgilenen sanatçı, yerleştirmelerini malzemeler arasındaki etkileşimi sınadığı ve değişimlerini gözlemlediği bir deney alanı olarak kullanır. Sanatçıya göre kendi var oluşları içinde şeyler çok uzun süren olayları andırır. "En sert taş … gerçekte kuantum alanlarının karmaşık bir titreşimidir, kuvvetlerin anlık bir etkileşimidir, kısa bir an için derli toplu kalmayı beceren bir süreçtir. Neolitik insanlığın bir izidir, bir çetenin kullandığı silahtır … bir ontoloji metaforudur … ve, giderek, gerçekliği oluşturan bu kozmik ayna oyununda karmaşık bir düğümdür."

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neyi hatırlatıyor?
2. Enstalasyon (yerleştirme) sanatı nedir?
3. Maddenin tanecikli yapısı hakkında fikriniz var mı?
4. Bitki nedir?
5. Fotosentez nedir? Nasıl gerçekleşir?
6. Bakır nedir?
7. Tuz nedir ve nerelerde kullanılır?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Yerleştirme sanatı olarak da bildiğimiz enstalasyon, geleneksel sanat eserlerinden farklı olarak mekân ile birlikte ve mekânı kullanarak yapılan bir sanat türüdür.
3. Maddelerin; tanecikli, boşluklu ve hareketli yapıda olduğunu ifade eder. Hâl değişimine bağlı olarak maddenin tanecikleri arasındaki boşluk ve taneciklerin hareketiyle değişebilir.
4. Bitkiler, yeryüzünde yaşamın ve yaşamanın temel ögelerinden olan canlılardır. Eski zamanlardan beri tıbbın da başlıca kaynağı olmuşlardır.
5. Yeşil bitkilerin güneş ışığından yararlanarak besinlerini kendilerinin yapmalarıdır. Yeşil bitkiler, su yosunları ve bazı bakteriler fotosentez yapan canlılardır.
6. Bakır insanlığın ilk tanıştığı maden çeşitlerinden biridir. Çok eski tarihlerde kullanılmaya başlanmıştır. Dünyada en çok kullanılan metal gruplarından biridir ve paslanmaz bir yapısı vardır.
7. Kristal yapıda, kimyasal bir maddedir. Deniz tuzu, göl tuzu, kaya tuzu, kaynak tuzu gibi çeşitleri vardır. Tuz çok fazla alanda kullanılabilir; gıda olarak, yollarda buz çözücü olarak, kötü koku giderici olarak, su arıtmak için, ilaç sektöründe, tekstil sektöründe...

Kıymet Daştan, Unutma(ma)ktan Korkuyorum (2019)

Unutma(ma)ktan Korkuyorum, 2019
(Devam eden proje) Unutma Taşları serisi, 2019-2020
Optik malzeme (tip-7 plastik, alüminyum, gümüş, altın) Çeşitli boyutlarda © Sanatçı

Eser Bilgisi

Unutma(ma)ktan Korkuyorum objesi günümüzde gitgide kullanımı azalan depolama araçları olan optik diskleri (CD, DVD, Archival Gold CD -DVD's, M-Disk vs) eriterek jeolojik, kristalimsi şekiller yaratma denemeleriyle başlar. Proje, kalın, jeolojik katmanlarla günümüzün hızlı teknolojileri arasındaki maddi ve metaforik bağlantılara dikkat çeker. Proje, Beyrut Ulusal Müzesi, Beyrut'taki Mineral Müzesi, çeşitli tarihi mekânlar ve zamanla kaybolacak korsan video mağazalarında yaptığım gözlemlerden yola çıkarak, maddi koşullar, insan ilişkileri ve medya teknolojileri ile belleğin nasıl kaydedildiği, korunduğu, değiştirildiği veya silindiğinin izini sürer. Optik diskleri eritirken kullandığım taş formları, Beyrut'un sahil şeridini doldurmak için şehrin antik kalıntılarından toplanmış atıklardan elde edildi. Bu deformasyon ve yeniden inşa jestleriyle yaratılan şey, Unutma Taşı adını verdiğim yeni, unutulmuş bellek yüklü bir nesnedir. Unutma Taşları, içerikleri açısından coğrafyanın unutulmuşluklarına işaret edebilmeleri için, belirli bölgelerden topladığım taşların formları kullanılarak İstanbul'da üretildi. Ayrıca, hafıza depoladığı sürece yüzeyinin pürüzsüzlüğünün korunması ve ısıdan uzak tutulması gereken optik disklerin malzemesinin ısı ile geçirdiği deformasyonunun kaydedildiği Yanık Bellek serisinin devamı olarak, arşivsel bilgilerin depolandığı altın içeren Gold CD'lerin de kullanıldığı video çalışması da sergide yer alıyor. Proje, taşı kılavuz olarak kullanarak formun kendisine dair söz söylerken taştan bir kabuk metaforunu da kullanır. Bir yandan da "değerli" bir taş formu oluşturma sürecinin çağrıştırdığı anlamları ve ticari ya da kültürel ürünlere atfedilen değer fikrini sorgular. Yıkımdan geriye ne kalır? Jacques Derrida'nın ifadesiyle, geçmiş, yokluğunda varlığının iziyle nasıl temsil edilir? Başka bir deyişle, malzemenin kalıntısı unutmanın kalıntısı haline gelebilir mi? Unutulanın hatırlanmaması yokluğunu olumlarken, kalıntılarla elde edilen form ne tür bir estetik ve şiirsel dil oluşturur? Bu çalışmalar bütünü, materyallerin ve zamanın şiirsel ufuklarını keşfederken, çağdaş dünyada hafıza, miras ve geleneklere dair devam eden araştırmamın bir parçasıdır.

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neyi hatırlatıyor?
2. Geri dönüşüm nedir?
3. Değerli taşlar nelerdir?
4. Hafıza – bellek nedir, bu kelimeler size neyi çağrıştırıyor?
5. Kültürel miras nedir?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Geri dönüşüm, yeniden değerlendirilebilme olanağı olan atıkların çeşitli işlemlerden geçerek üretim sürecine yeniden dahil olmasıdır. Diğer bir deyişle, kullanıldıktan sonra atığa dönüşen malzemelerin çeşitli fiziksel ve kimyasal işlemler uygulandıktan sonra hammadde olarak tekrar imalat süreçlerine kazandırılmasıdır. Geri dönüşümün amacı; kaynakların gereksiz kullanımını önlemek ve atık çöp miktarını azaltmaktır.
3. Öğrencinin kendi cevabı. (Ametist, pırlanta, zümrüt vb.)
4. Bellek ya da hafıza yaşananları, öğrenilen konuları, bunların geçmişle ilişkisini bilinçli olarak zihinde saklama gücüdür.
5. Kültürel miras veya kültür mirası daha önceki kuşaklar tarafından oluşturulmuş ve evrensel değerlere sahip olduğuna inanılan eserlere verilen genel bir isimdir.

Sinem Dişli, Pigment Ayrıştırması (2019)

Pigment Ayrıştırması, 2019
Bazalt, kireçtaşı, çakmaktaşı, bazaltik tüf, volkanik toprak, kırmızı toprak, kahverengi toprak, obsidyen, şeritli kireçtaşı pigment ayrıştırması / Göbekli Tepe çevresi / 9 adet, her biri 73 x 108 cm
© Sanatçı, Oada Koleksiyonu

Eser Bilgisi

Pigment Ayrıştırması çalışmasında Sinem Dişli, toprağın ve taş bileşenlerinin "içinden" bir fotoğraf kaydı geliştiriyor. Gümüş nitratın toz parçacıklarına verdiği biyokimyasal tepkiyi açığa çıkaran sanatçı kireçtaşı, bazalt, obsidyen ve kırmızı volkanik topraktan oluşan yer formasyonlarının katmanlı doğasını görselleştiriyor. Kullandığı örnekler Türkiye'deki belli bir alandan, sanatçının doğduğu Urfa'da keşfedilen ve yaklaşık 12.000 yaşında olan gizemli Göbekli Tepe'den geliyor. Göbekli Tepe denilen bu devasa yapı kireçtaşı, bazalt ve çakmaktaşından inşa edilmiştir; arkeologlar bu alanın kullanım amacını anlamak gibi büyük bir zorlukla karşı karşıyadır ve bu soru onları yıllarca meşgul edecek gibi görünmektedir. Hiçbir şey kesin değildir; burası Neolitik dönem öncesi bir dağ tapınağı, şamanist ritüelleri olan bir ölü kültünün, yani ölen kişinin bağlılığının, saygınlığının veya ibadetinin az ya da çok ritüel ifadesinin herhangi bir şekilde ifade edildiği yerin merkezi, hatta bir rasathane (gözlemevi) olabilir. Tarihin bir noktasında bu bölge terkedilmiş ve bilgi aktarımı durmuştur; izleri yalnızca toprak ve taşlar saklamıştır. Sanatçının ilgilendiği şey de budur, bu bölgenin kesin kullanım amacı değil. Bulunduğu yerde toprağın sahip olduğu karmaşıklıkla ve insan döngülerinin ve onların taş ve suyla etkileşiminin izlerini taşıyan toprakla ilgilenir sanatçı. Eserinde tarihin ve toprağın katmanlarını görünür kılarak insan yapımı tarihle jeoloji arasındaki yakın bağları vurgular. Bunların arasındaki ayrım asla net değildir. "Doğadaki her şey insanlar tarafından tanımlandığı şekliyle kesin bir başlangıç ya da bitiş noktası bulunmayan bir süreçtir; bunun içinde birbiriyle ilişkili formasyonlar yumuşak geçişlerle bir bütün oluşturacak biçimde karşılıklı bağlıdır ve insan elinden çıkan kategorileştirme mekanizmalarına karşılık gelmezler." Bruno Latour'a göre bu genel olarak insan bilgisinin bir özelliğidir ve çoğu zaman "her türlü basit tahakküm hayalini engelleyen şiddetli savaşların ortasında büyük cehalet boşluklarıyla ayrılmış heterojen, süreksiz, leopar derisi bir veriyle yüz yüzeyizdir."

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neyi hatırlatıyor?
2. Fotoğraf çekmeyi seviyor musunuz? Daha önce ne tür fotoğraflar çektiniz? (Siyah-beyaz, doğa, portre, otoportre vb.)
3. Daha önce Göbekli Tepe diye bir yer duydunuz mu? Nasıl bir yer olabilir?
4. Toprağın katmanları nelerdir?
5. Yer kabuğu nedir, daha önce hiç duymuş muydunuz?
6. Jeoloji ve jeolog nedir?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Öğrencinin kendi cevabı.
3. Öğrencinin kendi cevabı. Göbekli Tepe, Şanlıurfa il merkezinin yaklaşık olarak 22 km kuzeydoğusunda yer alan, dünyanın bilinen en eski tapınak yapıları topluluğudur.
4. Çoğu toprak üç ya da dört ana katmandan oluşur. Sağlıklı ve iyi gelişmiş bir toprak ise genel olarak altı ana katmandan oluşur. Bu katmanlar yüzeyden derine doğru O, A, E, B, C ve R harfleriyle gösterilir.
5. Dünyamız çekirdekten başlamak üzere dış kabuğa kadar birçok değişik katmana sahiptir. Dıştan içe doğru bu katmanları saydığımız zaman şunları söyleyebiliriz; Hava, Su, Taş, Ateş, Ağır Küre.
6. Üzerinde yaşadığımız katman ise taş küre olarak bilinmektedir. Aynı zamanda yerküre olarak da bilinir. Bu küre de birçok değişik katmandan oluşur. Şimdi bu katmanların ne olduğuna bakalım ve isimlerini yazalım: Litosfer, Yer Kabuğu, Yeryüzü. Yer kabuğu birçok değişik kayaçtan oluşmuştur. Bu kayaçların üzeri ise toprakla örtülmüştür ve böylece yeryüzü oluşmuştur.
7. Jeoloji (Yer Bilimi), temel inceleme konusu dünya ve özellikle de, yer kürenin üzerinde yaşadığımız dış kabuğunu oluşturan katı maddesi "taş küre"nin incelendiği bilim dalıdır. Jeolog ise bu bilimle uğraşan bilim insanıdır.

Ilana Halperin (Knitstanbul iş birliğiyle), Ellerimiz Jeolojik Süreci Canlandırır I-V (2019)

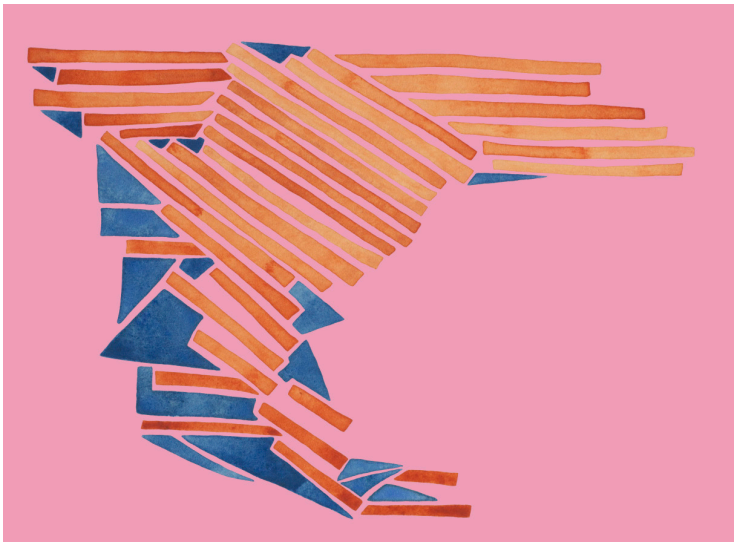

Ellerimiz Jeolojik Süreci Canlandırır I-V, 2020
El boyama urth Merinos ipliği, 5 adet, her biri 95 x 155 cm
© Sanatçı

Eser Bilgisi

Çakıl kayaç, doğal olarak birbirine eklenmiş çok sayıda farklı kayadan oluşan bir tortul kayadır. Bir aile de tıpkı bir kaya gibi çok sayıda parçadan oluşabilir. Ellerimiz Jeolojik Süreci Canlandırır I-V başlıklı eser yakın dönem iki sulu boya çalışmasını temel almaktadır: Saha Çalışmaları (Kilchatta Körfezi'nden Hawk Burnu'na) ve Çakıl Kayaç Ailem. Her yeni eser İstanbul'da yaşayan ve örgü ören Suriyeli kadınların oluşturduğu Knitstanbul kolektifiyle iş birliği içinde üretildi. Eserde yer alan kayalar sevilen kişilerin jeolojik portreleri olarak sunulur. Şöyle açıklanabilir: "Her bir kaya aileme dahil etmeyi seçtiğim birinin yerini tutuyor. Pandemiden önce bu eserleri yaptığımda dişlerimiz ve kemiklerimizdeki kalsiyum karbonata çizilmiş aile hatlarının çok derin zamanından yalnızca kanla değil birbirimizi nasıl seçtiğimizle, nasıl sevdiğimizle, kimin yanında durduğumuz ve birbirimizi nasıl desteklediğimizle ilgili olan daha yakın alternatif ailelere kadar kendi ailem hakkında düşünmenin daha kapsamlı biçimlerini hayal ediyordum ve bunları bulmaya çalışıyordum. Duygularla bir arada duran çakıl kayaçlar." Annem tekstil ve triko tasarımcısıydı. Kristal Berraklığı için üretilen yeni eserler mutfak masası etrafında örgü ören kadınlarla çevrelenmiş günlük hayata dair çocukluk hatıralarından kırılarak yansıyan oluşum, büyüme ve aşınma gibi jeolojik süreçlerden ilham almıştır. İster örülmüş giysiler ister kayalar olsun nesillere ait maddi anlayış katmanları bulunur. Uzun hayatı boyunca yeryüzü neredeyse hayal edilemez biçimlerde değişti ve hâlâ da bu değişim devam ediyor. Kayanın dayanıklılığı bir yanılsamadır. Yerkabuğunun levhaları karşı karşıya geldiğinde değişim gerçekleşir: basınç nedeniyle dağ sıraları yükselir veya depremlerle yer yarılır. Yerkabuğunun ince olduğu kısımlarda sıcak çekirdek dışarı çıkabilir; sıvı kaya yukarı fışkırır ve yeni bir kara kütlesi meydana gelir. Ayrıca kayanın rüzgâr ve su tarafından yavaşça ve sürekli olarak aşındırılması söz konusudur; bunun neden olduğu çökelti toplanır ve yeni bir kaya oluşturur. El örgüsü ya da atkı ve çözgü iplerinin dokunmasıyla tekstil, tıpkı jeoloji gibi anlatılardan ve tabakalardan oluşmuştur. Tortul kaya nasıl zaman içinde katman katman meydana geliyorsa – bir biriken malzeme jeolojisi – dokuma da kademeli bir büyüme süreci içinde üretilir. Kara kütlesi daima hareket halindedir. Tektonik levhalar tırnaklarınızın büyüme hızında hareket ederler, dünyayı boydan boya dolaşmışlardır ve hâlâ hareket etmektedirler – bazen açık bir yer yarığından çıkarak, bazen de sessizce kayarak. "Kayalar gerçekten de ilk göçmenlerdir." Artık İskoçya'da yaşayıp çalışan bir New Yorklu göçmen olarak kendi hareketlerimi çok daha eski bir göç geleneğinin anlık devamı olarak görüyorum; bu gelenek pogromların sismik dalgaları sırasında başka yerlere kaçan akrabalarım tarafından da canlandırılıyor. Eserlerim jeolojik göçün ve insan göçünün evrilen somut bir ifadesi. Yirmi yılı aşkın bir süredir çalışmalarım jeoloji ve günlük yaşam

arasındaki ilişkiyi ele alır. Doğumum veya babamın ölümü gibi çok kişisel olaylarla bir yanardağın doğumu gibi olaylar arasında paralellikler kurarak jeolojik zaman sürekliliği içindeki yerimizi daha kişisel bir perspektiften düşünebilmemize olanak sağlar. Jeolojik zamanı bedensel bir anlamla ifade edebilmek için kendi yaşam sürelerimiz içinde değişen ve Fransa'daki yüksek hızla kalkerleşen kaynaklardan Japonya'daki jeotermal göletlere kadar farklı doğal jeolojik süreçleri kullandığım heykeller yapıyorum. Zamanın daha günlük ve jeolojik anlamlarını iç içe geçirerek kendimizi daha derin bir zaman sürekliliğinin parçası olarak kavrayabilmemizi amaçlıyorum. Eserlerim jeolojik yakınlık ve canlılığı ele alıyor ve şu tuhaf gerçeğe odaklanıyor: Taş gibi görünürde hareketsiz ve kesinliği olan bir şey bir zamanlar sıvıydı, havada uçuyordu, küldü ve yaşıyordu.

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neyi hatırlatıyor?
2. Kayanın rüzgâr ve suyla aşınması ne kadar sürer?
3. Göç nedir? İnsanlar neden göç ederler, etmek isterler ya da zorunda kalırlar?
4. Kayaların göçmen olması ne demek olabilir?
5. Karbon ayak izi nedir? Karbon ayak izimizi nasıl azaltabiliriz?
6. Sürdürülebilirlik nedir?
7. Sürdürülebilirlik neden önemlidir?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Kayalar yüzlerce hatta binlerce yıl boyunca rüzgâr ve su tarafından aşındırılarak günümüzdeki şekillerini almışlardır.
3. Göç, ekolojide, bir türün üyelerinin farklı bir çevreye büyük ölçekli hareketidir. Göç, hayvanlarla sınırlı olmayan birçok mobil organizma türünün yaşam döngüsünün doğal bir davranışıdır. İnsanlar da zaman zaman bireysel ya da toplu olarak göç ederler. Doğal afetler, dini, siyasi, ekonomik ve kültürel nedenler göçün sebepleri olabilir.
4. Öğrencinin kendi cevabı.
5. Karbon ayak izi, birim karbondioksit cinsinden ölçülen, üretilen sera gazı miktarı açısından insan faaliyetlerinin çevreye verdiği zararın ölçüsüdür. Doğaya daha az zarar verecek faaliyetlerde bulunarak (otomobile değil bisiklete binmek, bulaşık makinesini tam dolmadan çalıştırmamak, gereksiz yere kâğıt tüketmemek, dişimizi fırçalarken boşa akan musluğu kapatmak gibi) karbon ayak izimizi azaltabiliriz.
6. Bir şeyin devamlılık sağlamasıdır. Doğanın gelecek nesillerin gereksinimlerine yanıt verme yeteneğini tehlikeye atmadan, günlük ihtiyaçları temin ederek, kalkınmayı devam edebilir kılmaktır.
7. Öğrencinin kendi cevabı.

Güneş Terkol, Mesafe Sözlüğü (2020)

Mesafe Sözlüğü, 2020
21 adet farklı boyutlarda tül
Çeşitli Boyutlarda © Sanatçı & Krank Art Gallery

Eser Bilgisi

Mesafe Sözlüğü sanat ve sergi mimarisi olarak kasten ikili bir kimliği benimsiyor ve istikrarlı kategorileri reddediyor. Sergiler genellikle bölümlendirme, ayırma veya ayırıcı duvarlar aracılığıyla düzenlenir. Ancak Terkol'un tavandan sarkıttığı çok ince yarı saydam tül mekânı bağlantılara, sızmalara ve geçişlere açıyor. Sanatçı bu seriyi İstanbul'da uygulanan ilk karantina süresince ve hemen ardından üretti. Bu eserler pandeminin dayattığı veya pekiştirdiği beden davranışları, diller ve duygu durumları, bunların nasıl sürekli hale geldiği, kalıcılaştığı ve sosyal medyada sergilendiği üzerine düşündürüyor. İnsanlar arasındaki dijital olarak dolayımlanmış etkileşimleri dikkatle gözlemleyen Terkol'un çalışması, örneğin, kristal yüreğinin içinden bakanı, saydam evinde bekleyen gönüllü kurbanı, her günü aynı geçiren kişiyi, beğenmekten sıkılan kişiyi, dokunamayan kişiyi veya sahilde bekleyen kadını kristalize eder. Dahası bu yerleştirme yakınlık ve mesafe, bölünme ve bağlantı kavramlarının bugün taşıdığı çağrışımları ve anlam farklarını ele alır. Filozof ve kültür teorisyeni Byung Chul Han'a atıfta bulunan Terkol onunla aynı fikirdedir: "Mesafesizlik yakınlık değildir. Yakınlığı yok eder daha ziyade. Yakınlık mekân açısından zengindir, mesafesizlik ise mekânı yok eder. " Gerçekten de Terkol'un akışkan yerleştirmeleri mekânı yeniden yaratır. Sanatçı şöyle der: "Uzun zamandır ince yarı saydam tülle çalışıyorum, seralarda kullanılan beyaz tül bezi renklendirip dönüştürüyorum. Bu malzeme bana ikinci bir deriyi anımsatıyor. Hassas ve dayanıksız olsa da mekânı ve ışığı şekillendirebilen ve onlar tarafından şekillendirilmiş öykülerimi taşıyabilecek kadar güçlü. Katmanlar bir araya geldiğinde hem açıklığı hem de belirsizliği aktarıyorlar." Hem bitkilere koruyucu gölge işlevi görmek hem de insanların yaralarını iyileştirmek için kullanılan tül ve benzeri ince saydam kumaşlar bu bağlamda malzemenin mükemmel bir kavramsal performansını sunar. Hafifliğin ve yarı saydamlığın ötesinde tül belirsiz tarihlerle, köken ve isimlerle doludur. Filistin'deki Gazze şehrinde ortaya çıktığı ve gazzatum olarak Avrupa'ya ihraç edildiği düşünülür. İngilizcedeki "gauze" kelimesinin Fransızca "gaze"dan türediği söylenir ve bu kelimenin nihai kökeni bilinmese de çoğu zaman "ham ipek" anlamına gelen Arapça ve Farsça "qazz" kelimesine atfedilir.

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neye hatırlatıyor?
2. Mesafe ve sosyal mesafe ne demek? Bugün sizin için neyi çağrıştırıyor?
3. Tül kumaş nedir, nerelerde kullanılır?
4. Tül perdeleri renklendirecek olsanız, nasıl bir eser yaratırdınız?
5. Evlerimizin etrafı duvarlarla değil de tül perdelerle çevrili olsa, sizce ne gibi sonuçları olurdu?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. İki noktanın birbirlerine olan uzaklıklarının sayısal ifadesidir. Sosyal mesafe ise az tanınan ya da yeni tanışılan kişiler veya örneğin resmi görüşmelerde, insanlar arasında bırakılması gereken uzaklık türüdür.
3. Tül kumaş, farklı ipler kullanılarak yapılan ve çokgen şeklindeki ilmekler tarafından oluşturulan gözeneklerden oluşturulmuş bir kumaş türüdür. Yarı saydam bir görünüme sahip olduğu kadar hafif ve ince bir kumaştır. Pamuk, keten, ipek ya da yün gibi maddelerden elde edilmektedir.
4. Öğrencinin kendi cevabı.
5. Öğrencilerle gizlilik, kişisel alan, mahremiyet, özgürlük gibi kavramlar üzerine sohbet edilebilir.

Adrien Vescovi, Simya Defteri (2020)

Simya Defteri, 2020
Pamuklu kumaş, doğal boya /
© Sanatçı / Artist & DR

Eser Bilgisi

Merhaba Sevgili Elena,

Bu kitabın kumaş sayfalarındaki semboller, bedenin bir resmin etrafındaki hareketlerinin koreografisi veya ritüeller şeklinde çizildi, biçimler böyle düzenlendi. Formatı gelecekteki bir mekâna göre tanımlandı. Bir sayfadan diğerine geçerken motifler beliriyor ve kendilerini bir başka dairesel şekle dönüştürüyorlar. Semboller bir sayfadan diğerine tekrar ediyor ve genişliyor; tıpkı bir Möbius bandı gibi tekrarlarında bir sonsuzluk çiziyorlar. Bütün sayfalar bu örüntüyle birbirine bağlı. Ayrıca üretim süreci boyunca, renk seremonisi esnasında gerçekleşen dönüşümle birbirlerine bağlandılar. Bu, ateş ve toprak gibi unsurların karıştırılmasıyla olur ve bundan aşıboyası çıkarılır, o da kapta veya fırında (athanor) ortaya çıkar ve simyasal üretim süreçlerinden elde edilir. Bu defterin her bir sayfası eşsiz, çift taraflı, ters çevrilebilir bir resimdir; her sayfa bir harita ve bir reçetedir. Elbette kendi hikâyelerini katan ebruli kâğıtların ve süslemelerin kullanımı aracılığıyla farklı yorumlar, harfler ve şekiller de belirecektir. Saklı gizem katmanları da tekrar motiflere dönüşebilir. Bu defterin sayfalarının sergi mekânında ayrıldığını ve çözüldüğünü hayal ediyorum. Sayfalar içeriklerinin sadece bir yönünü, gizemlerinin sadece bir kısmını göstermek üzere kendi üzerine katlanabilir. İzleyenin bu resmin içinden geçmesini, içinden yürümesini, resmi fiziksel ve mimari açıdan hissetmesini, resmin mimariyi desteklermişçesine asılı görmesini istiyorum. İpliği renklendiren boya onu örten bir yüzey değil malzemenin dönüşümüdür. Resmin içinden geçmek iki tarafının da görülmesini, iki yüzüne de bakılmasını sağlar. Mimari ve bu kitap arasında bir bağ kurmak isterim. Kitapları okuruz, sayfalarını çevirir, geriye döneriz, paragrafları atlarız, ormandaki bir patika gibi, bir göl kenarı gibi, şehirde bir yürüyüş gibi bir zaman çizgisinde yolculuk ederiz. Bu bedenin değil ruhun hareketidir. Bununla ilgili tekrar konuşalım. En iyi dileklerimle, yakında görüşmek üzere.

Sorular

1. Bu eser neye benziyor, size neye hatırlatıyor?
2. Koreografi ne demek? Koreografiye katıldınız mı ya da kendiniz yaratmayı denediniz mi?
3. Simya ne demek?
4. Möbius bandı/şeridi ne demek?
5. Gelecekteki bir mekânı hayal etseniz, nasıl bir yer olurdu?
6. Sizce renkler ve motiflerin dansı nasıl bir hikâye ortaya çıkarıyor olabilir?
7. Daha önce kumaştan bir kitap görmüş müydünüz? Ne tür bir kumaştan kitap tasarlamak isterdiniz? Kitabınızın renkleri, motifleri, desenleri nasıl olurdu?
8. Örüntü nedir?

Cevaplar

1. Öğrencinin kendi cevabı.
2. Dans esnasındaki planlı adım ve hareketlerin bütününe koreografi denir.
3. Milattan birkaç bin yıl öncesinden başlayıp, 17. yüzyıla kadar devam eden maddeyle ilgili yapılan her türlü çalışmaya simya ya da alşimi adı verilir. Bu çalışmaları yapan insanlara ise simyacı denir. Eski çağ insanları dört ana elementin varlığına inanırlardı. Bu dört elementin farklı biçimlerde bir araya gelmesiyle farklı maddelerin oluştuğunu kabul etmişlerdir. İnsanlar civa (Hg) ve kurşun (Pb) bileşikleri ile birtakım işlemler gerçekleştirmişlerdir. Bilimsel dayanağı olmayan, sınama-yanılma yoluyla yapılan bu işlemler simya olarak isimlendirilmiştir. Simyadan kimyaya geçiş süreci 18. yüzyılın sonlarında deneysel bulguların kullanılmasıyla ortaya çıkmıştır.
4. Möbius bandı/şeridi, geometrik olarak uzunca bir şeridin bir ucunu 180 derece bükerek diğer ucu ile birleştirilmesiyle elde edilen yüzeydir. İlk olarak 1861'de Johann Benedict Listing tarafından tanımlanmıştır. Normal bir şeridin iki yüzü varken Möbius şeridinin sadece bir yüzü vardır. Başka bir ifadeyle Möbius şeridinin üzerindeki bir noktadan hareket etmeye başlandığında bütün alan taranarak aynı noktaya geri dönülür.
5. Öğrencinin kendi cevabı.
6. Öğrencinin kendi cevabı.
7. Öğrencinin kendi cevabı.
8. Belirli bir kurala göre düzenli olarak tekrar eden veya genişleyen sayı veya şekil dizisine örüntü denir.

KAZANIMLAR

Anaokulu Grupları

Kazanımlar

Bilişsel Gelişimle İlgili Kazanımlar
(1) Nesne/durum/olaya dikkatini verir.
(2) Nesne/durum/olayla ilgili tahminde bulunur.
(3) Algıladıklarını hatırlar.
(5) Nesne veya varlıkları gözlemler.
(12) Geometrik şekilleri tanır.
(15) Parça-bütün ilişkisini kavrar.
(17) Neden-sonuç ilişkisi kurar.
(18) Zamanla ilgili kavramları açıklar.
(19) Problem durumlarına çözüm üretir.

Dil Gelişimiyle İlgili Kazanımlar
(6) Sözcük dağarcığını geliştirir.
(10) Görsel materyalleri okur.

Sosyal ve Duygusal Gelişimle İlgili Kazanımlar
(3) Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.
(5) Bir olay veya durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir.
(12) Değişik ortamlardaki kurallara uyar.
(13) Estetik değerleri korur.
(14) Sanat eserlerinin değerini fark eder.

Motor Gelişimle İlgili Kazanımlar
(3) Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.
(4) Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.

Öz Bakım Beceriyle İlgili Kazanımlar
(3) Yaşam alanlarında gerekli düzenlemeler yapar.
(8) Sağlığı ile ilgili önlemler alır.

Öğrenme Alanları	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf
Kültürel Miras	G.1.2.1. Sanatın, kültürün bir parçası olduğunu fark eder.	G.2.2.2. Sanat eserlerindeki farklı kültürlere ait motifleri inceler. HB.2.5.6. Yakın çevresindeki kültürel miras ögelerini araştırır.	G.3.2.1. Sanat eserleri ile geleneksel sanatların farklı kültürleri ve dönemleri nasıl yansıttığını açıklar.	G.4.2.5. Görsel sanat alanındaki meslekleri söyler.
Sanat Eleştirisi ve Estetik	G.1.3.2. Sanat eserinin biçimsel özelliklerini söyler. G.1.3.3. Sanat eserleri arasındaki farklılıkları açıklar.	G.2.3.1. Sanat eserinin konusunu söyler.	G.3.3.1. Yerel kültüre ait motifleri fark eder. G.3.3.4. İncelediği sanat eseri hakkındaki yargısını ifade eder.	G.4.3.3. Estetik tercihlerin kişilere göre nasıl değiştiğini ifade eder.
Yer Kabuğu ve Dünya'mızın Hareketleri / Dünya ve Evren				F.4.1.1.1. Yer kabuğunun kara tabakasının kayaçlardan oluştuğunu belirtir.
Maddenin Hâlleri				F.4.4.3.1. Maddelerin hâllerine ait temel özellikleri karşılaştırır.

				Tanecikli ve boşluklu yapıya girilmez. F.4.4.3.2. Aynı maddenin farklı hâllerine örnekler verir.
İnsan ve Çevre / Canlılar ve Yaşam	HB.1.6.4. Doğayı ve çevresini temiz tutma konusunda duyarlı olur. HB.1.6.5. Geri dönüşümü yapılabilecek maddeleri ayırt eder.	HB.2.6.1. Bitki ve hayvanların yaşaması için gerekli olan şartları karşılaştırır. HB.2.6.3. Yakın çevresindeki doğal unsurların insan yaşamına etkisine örnekler verir. HB.2.6.4. Tüketilen maddelerin geri dönüşümüne katkıda bulunur. HB.3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar.	HB.3.6.4 İnsanların doğal unsurlar üzerindeki etkisine yakın çevresinden örnekler verir. İnsanların doğal çevre üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri üzerinde durulur. Olumlu etkilerine de örnekler verilmesine özen gösterilir. HB.3.6.1. İnsan yaşamı açısından bitki ve hayvanların önemini kavrar. HB.3.6.5. Doğa ve çevreyi koruma konusunda sorumluluk alır. HB.3.6.6. Geri dönüşümün kendisine ve yaşadığı çevreye olan katkısına örnekler verir.	F.4.6.1.1. Kaynakların kullanımında tasarruflu davranmaya özen gösterir. F.4.6.1.2. Yaşam için gerekli olan kaynakların ve geri dönüşümün önemini fark eder.

Öğrenme Alanları	5.Sınıf	6.Sınıf	7.Sınıf	8.Sınıf
Kültürel Miras	G.5.2.1. Yerel kültüre ait motifleri açıklar. G.5.2.3. Geçmişte ve günümüzde yapılmış olan sanat eserleri arasındaki farklılıkları söyler. G.5.2.5. Kullanılan sanat malzemeleri ile görsel sanat alanındaki meslekleri ilişkilendirir.	G.6.2.1. Bir sanatçının eserlerinde seçtiği konuyu, kullandığı malzeme ve tekniği açıklar. G.6.2.3. Toplumda geleneksel sanatların rolünü açıklar.	G.7.2.1. Sanat eserlerindeki üslupları açıklar.	
Sanat Eleştirisi ve Estetik	G.5.3.2. Seçilen sanat eserinin görsel özelliklerini analiz eder. G.5.3.3. Seçilen sanat eserinin içeriğini yorumlar. G.5.3.4. Bir sanat eserini yapıldığı dönem ve şartlara göre analiz eder.	G.6.3.1. Sanat eserini tanımlarken, çözümlerken, yorumlarken ve yargılarken eleştirel düşünme becerilerini kullanır. G.6.3.2. Sanatçının eserinde yansıttığı duygu ve düşünceleri açıklar. G.6.3.6. Sanat eserinin hisleri, duyguları ve estetik tepkiyi nasıl harekete geçirdiğini açıklar.	G.7.3.1. Sanat eserinde ele alınan tema, konu ve sembolleri tanımlar. G.7.3.2. Sanat eserini değerlendirmek için sanat eleştirisi yöntemini kullanır. G.7.3.5. Kişisel ve bağlamsal bilgiler temelinde sanat eserini inceler.	G.8.3.7. Popüler kültürün günümüz görsel sanatlarına etkisini açıklar.

İnsan ve Çevre / Canlılar ve Yaşam	F.5.6.1.1. Biyoçeşitliliğin doğal yaşam için önemini sorgular. Ülkemizde ve Dünya,da nesli tükenen veya tükenme tehlikesi ile karşı karşıya olan bitki ve hayvanlara örnekler verir. F.5.6.1.2. Biyoçeşitliliği tehdit eden faktörleri, araştırma verilerine dayalı olarak tartışır.			
	F.5.6.2.1. İnsan ve çevre arasındaki etkileşimin önemini ifade eder. Çevre kirliliğinin insanların sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine değinilir. F.5.6.2.2. Yakın çevresindeki veya ülkemizdeki bir çevre sorununun çözümüne ilişkin öneriler sunar. F.5.6.2.3. İnsan faaliyetleri sonucunda gelecekte oluşabilecek çevre sorunlarına			

	yönelik çıkarımda bulunur. F.5.6.2.4. İnsan-çevre etkileşiminde yarar ve zarar durumlarını örnekler üzerinde tartışır.			
Madde ve Isı / Madde ve Doğası		F.6.4.1.1. Maddelerin; tanecikli, boşluklu ve hareketli yapıda olduğunu ifade eder. Hareketli yapı ile ilgili titreşim, öteleme ve dönme kavramlarına değinilir.		
Evsel Atıklar ve Geri Dönüşüm			F.7.4.5.1. Evsel atıklarda geri dönüştürülebilen ve dönüştürülemeyen maddeleri ayırt eder. F.7.4.5.2. Evsel katı ve sıvı atıkların geri dönüşümüne ilişkin proje tasarlar. F.7.4.5.3. Geri dönüşümü, kaynakların etkili kullanımı açısından sorgular.	

			Geri dönüşüm tesislerinin ekonomiye katkısı vurgulanır. F.7.4.5.4. Yakın çevresinde atık kontrolüne özen gösterir. a. Atık kontrolü ile ilgili kamu ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına değinilir. b. Tıbbi atık ile temas etmemesi gerektiği hatırlatılır. F.7.4.5.5. Yeniden kullanılabilecek eşyalarını, ihtiyacı olanlara iletmeye yönelik proje geliştirir.	
Enerji Dönüşümleri				F.8.6.2.1. Bitkilerde besin üretiminde fotosentezin önemini fark eder.
Madde Döngüleri ve Çevre Sorunları				F.8.6.3.1. Madde döngülerini şema üzerinde göstererek açıklar. F.8.6.3.2. Madde döngülerinin yaşam açısından önemini sorgular.

				F.8.6.3.3. Küresel iklim değişikliklerinin nedenlerini ve olası sonuçlarını tartışır.
Sürdürülebilir Kalkınma				F.8.6.4.1. Kaynakların kullanımında tasarruflu davranmaya özen gösterir. F.8.6.4.2. Kaynakların tasarruflu kullanımına yönelik proje tasarlar. F.8.6.4.3. Geri dönüşüm için katı atıkların ayrıştırılmasının önemini açıklar. F.8.6.4.4. Geri dönüşümün ülke ekonomisine katkısına ilişkin araştırma verilerini kullanarak çözüm önerileri sunar. F.8.6.4.5. Kaynakların tasarruflu kullanılmaması durumunda gelecekte karşılaşılabilecek problemleri belirterek çözüm önerileri sunar.

PERA MÜZESİ